

**BAADA YA 2019:
MSIMAMO WA SHIRIKA LA KIJAMII LA AFRIKA KUHUSU MADAWA YA KULEVYA**

1. UTANGULIZI

Mnamo Machi 2019, Tume ya Umoja wa Mataifa ya Madawa ya Kulevya iliitisha sehemu ya kiwango cha juu cha mawaziri kwenye Mkutano wa kawaida wa 62.¹ Katika mkutano huu, nchi wanachama zilikubaliana juu ya *azimio la Mawaziri kuimarisha matendo yetu katika ngazi ya kitaifa, maeneo na kimataifa kuharakisha utekelezaji wa ahadi zetu za pamoja za kushughulikia na kukabiliana na shida ya madawa ya kulevya ulimwenguni.*² Azimio hili lilithibitisha nyaraka zilizotangulia za "kuimarisha kwa umoja" : pamoja na *Azimio la Kisiasa la 2009 na Mpango wa Utekelezaji juu ya Ushirikiano wa Kimataifa kuhusu Mkakati Jumuishi na Uwiano wa Kukabiliana na Tatizo la Madawa ya Kulevya*³ na hati ya matokeo ya Mkutano Maalum wa Baraza Kuu la Umoja wa Mataifa kuhusu Madawa ya Kulevya (UNGASS) mnamo 2016, ambayo iliwasilisha muhtasari kamili wa hali ya madawa ya kulevya katika sura saba za utendaji.⁴

Waraka huu, pamoja na *msimamo wa kawaida wa mfumo wa Umoja wa Mataifa unaounga mkono utekelezaji wa sera ya kimataifa ya kudhibiti madawa ya kulevya kupitia ushirikiano mzuri wa mashirika,*⁵ bado ni muhimu katika kuongoza hatua na jamii ya kimataifa kuhusiana na hali ya madawa ya kulevya ulimwenguni.

Kama sehemu ya mchakato wa kusambaza na kuelewa matokeo ya sehemu ya mawaziri wa 2019 na Shirika la Kijamii la Afrika, kongamano la usambazaji liliandaliwa na Slum Child Foundation huko Nairobi, Kenya mnamo Aprili 2019. Kutoka mkutano huu, rasimu ya msimamo wa pamoja ilitolewa na kushirikishwa kwa upana na washirika wa Mashirika ya Kijamii Afrika. Hati hii ilijadiliwa zaidi katika mkutano wa Mashirika ya Kijamii pembezoni mwa Mkutano wa 3 wa Kamati Maalum ya Ufundi ya Jumuiya ya Afrika ya Afya, Idadi ya Watu na Udhhibiti wa Madawa ya Kulevya mnamo Julai 2019 - kabla ya kuwasilishwa rasmi kwa Kamati. Msimamo huu wa kawaida unakusudia kunasa ahadi na hatua za mashirika ya kijamii zinazotokana na Azimio la Mawaziri la 2019, na jinsi tunaweza kuunda mpango wa utekelezaji kulingana na waraka huo, mpango wa utekelezaji wa Umoja wa Afrika juu ya udhibiti wa madawa ya kulevya, Ajenda ya Umoja wa Afrika 2063, mikataba mingine ya maeneo na mikusanyiko.

2. DIBAJI

Sisi, Mashirika ya Kijamii ya Kiafrika ambayo kazi yetu inahusiana na madawa ya kulevya,

Tunatambua juhudi zinazowekwa na Umoja wa Afrika (AU) kwa kushirikiana na nchi wanachama ili kupambana na madhara na changamoto zinazohusiana na madawa ya kulevya katika eneo hili, ambayo bado ni swala muhimu kwa afya na haki za binadamu katika kufikia Malengo ya Maendeleo Endelevu (SDGs) na Ajenda ya Umoja wa Afrika 2063;

Pia tunatambua kuwa mikataba mitatu ya kimataifa ya kudhibiti madawa ya kulevya inabaki kuwa nguzo muhimu za mfumo wa maeneo wa kudhibiti madawa ya kulevya kwa nchi wanachama na mashirika ya kijamii ya Kiafrika, na kwa hivyo ombi la utekelezaji kamilili katika nia ya "kujali afya na ustawi wa

¹ <https://www.unodc.org/unodc/en/commission/CND/2019/2019-high-level-ministerial-segment.html>

² https://www.unodc.org/documents/commission/CND/2019/Ministerial_Declaration.pdf

³ https://www.unodc.org/unodc/en/commission/CND/Political_Declarations/Political_Declaration_2009-Declaration.html

⁴ <https://www.unodc.org/documents/po-utco-me/V1603301-E.pdf>

⁵ <https://www.unsc.org/CEBP/CEB-2018-2-SoD.pdf> (Annex 1)

wanadamu";

Tunatambua zaidi Mkataba wa Kiafrika wa Haki za Binadamu na Watu,⁶ pamoja na Kifungu cha 16 ambacho kinasema kwamba kila mtu atakuwa na haki ya kufurahiya hali bora ya afya ya mwili na akili;

Tunajua kwanini Ofisi ya Umoja wa Mataifa ya Madawa ya Kulevya na Uhalifu (UNODC) ilitaja kama "matokeo yasiyotarajiwa" ya udhibiti wa madawa ya kulevya: soko kubwa la jinai, uhamishaji wa sera mbali na afya ya umma na haki za binadamu, uhamishaji wa kijiografia (pamoja na maeneo mapya na nchi ambazo hazina vifaa vya kukabiliana na changamoto hizi), uhamishaji wa vitu (pamoja na vitu vipya vya kisaikolojia ambavyo vinaweza kuwa na madhara zaidi), na maoni ya watu wanaotumia madawa ya kulevya (pamoja na jamii masikini, wanawake na vijana) kama wapotovu na wahalifu;⁷

Tunakubaliana na mapendekezo kutoka Mkutano wa Kwanza na wa Pili wa Kamati Maalum ya Ufundi ya Umoja wa Afrika juu ya Afya, Idadi ya Watu na Udhibiti wa Madawa ya Kulevya, lakini pia inasikitishwa na ukweli kwamba mapendekezo hayajatekelezwa kwenye maeneo;

Tunazingatia idadi ya watu ambao tunaunga mkono kila siku ambao wameathiriwa na madawa ya kulevya, unyanyasaji na udhibiti wa madawa ya kulevya katika eneo hilo, pamoja na wanawake na vijana ambao wameathiriwa vibaya, na kukumbuka wale ambao wamepoteza maisha na ambao vifo vyao vingeweza kuepukwa;

Tunasisitiza jukumu muhimu lililotekelezwa na Shirika la Kijamii la Kiafrika katika kushughulikia hali ya madawa ya kulevya ulimwenguni, na pia hitaji la haraka la kuongeza uundaji, utekelezaji, utoaji na tathmini ya mipango na sera zinazotegemea ushahidi, ambazo zimebadilishwa kulingana na mahitaji ya maeneo;

Tunatambua hitaji la haraka la ushirikiano kati ya Umoja wa Afrika, nchi wanachama na Mashirika za Kijamii za Kiafrika zinazoshughulikia masuala yanayohusiana na madawa ya kulevya - pamoja na zile zinazofanya kazi katika nyanja za sera, kuzuia, kupunguza madhara, matibabu, urekebishaji wa tabia, kurudishwa kwa jamii, kupona, haki ya jinai, maendeleo endelevu na huduma ya upunguzaji - kwa utekelezaji mzuri na uwiano wa ahadi muhimu zinazohusiana na madawa ya kulevya na nchi wanachama wa Kiafrika;

Tunatambua jukumu muhimu la Tume ya Madawa ya Kulevya (CND), Umoja wa Afrika, UNODC, Kamati Isiyo ya Kiserikali ya Madawa ya Kulevya (VNGOC), na Kamati ya New York Isiyo ya Kiserikali ya Madawa ya Kulevya (NYNGOC) katika kuhakikisha ushiriki na kujumuisha mashirika ya kijamii katika michakato ya kufanya maamuzi;

Tunasisitiza hitaji la kuundwa kwa jukwaa linalojumuisha na lenye usawa ndani ya Umoja wa Afrika kwa mashirika ya kijamii kutoa maoni yao, kushiriki mazoea yao bora ya msingi wa ushahidi, na kuzungumza kwa sauti moja kama sehemu ya mchango wao kwa mazungumzo ya maeneo yanayohusiana na madawa ya kulevya;

Kumbuka kuwa bado kuna pengo kubwa katika utoaji na tathmini ya hatua zinazotegemea ushahidi, sera na sheria kusaidia wale walioathiriwa na madawa ya kulevya - pamoja na, kati ya mambo mengine, watu wanaotumia madawa ya kulevya, familia zao na jamii, wale walio katika hatari ya kuwa na shida kutokana na matumizi ya madawa ya kulevya,

⁶ <http://www.ac.hpr.org/instruments/ac.hpr>

⁷ https://www.unodc.org/documents/commission/CND/CND_Sessions/CND_51/1_CRPs/E-CN7-2008-CR17_E.pdf

vikundi vilivyo hatarini vinavyoshiriki katika masoko ya madawa ya kulevya, na wale ambao hawawezi kupata dawa muhimu zinazodhibitiwa kimataifa kwa matibabu nzuri na utunzaji baada ya upasuaji, matibabu ya maumivu ya wastani na maumivu makali, hali ya afya ya akili, na matatizo ya utumiaji wa bidhaa za kulevya;

Tunatambua kwamba bara limebarikiwa na idadi ya watu wanaokua na ambao ni vijana, ambayo ina uwezo wa kuwa gawio kubwa la idadi ya watu, lakini pia inaleta hatari zinazohusiana na ukosefu wa ajira kwa vijana, viwango vya juu vya ukuaji wa miji na umasikini ambao unapaswa kushughulikiwa na serikali za Afrika;

Tunahimiza nchi wanachama, kupitia Jumuiya ya Afrika, kuweka hali ya dawa za eneo kama kipaumbele wakati tunaangalia usawa kati ya usalama, udhibiti wa dawa, kuhakikisha upatikanaji wa dawa muhimu zinazodhibitiwa kimataifa wakati wa kuzuia utumiaji na matumizi yasiyo ya matibabu, na kukuza afya na haki za binadamu, kwa kuwa haya ni mambo yenye umuhimu mkubwa kwa vijana wengi ambao ndio viongozi wa sasa na wa baadaye wa eneo hili, na teni na haya mambo viziwi muhimu kwa kupatikana kwa Usalama wa Afya kwa Wote;

Tunasisitiza hitaji la nchi wanachama, kupitia Umoja wa Afrika, kutenga rasilimali kubwa katika mwitikio wa afya ya umma kwa dawa za kulevya na ukusanyaji wa utafiti na data ambao unapaswa kufahamisha, kukuza na kuunda hatua nzuri, zinazotegemea ushahidi na za gharama nafuu, na msaada wa kiufundi wa washirika wa Umoja wa Mataifa kulingana na msimamo wa pamoja wa Mfumo wa Umoja wa Mataifa;⁸

Tunatambua ukweli kwamba nchi na maeneo tofauti ya mkoa yana muktadha na mahitaji tofauti, kwa hivyo suluhu linalofaa linahitajika kukidhi mahitaji yao wakati wa kuhakikisha ulinzi wa haki za binadamu na afya ya umma.

3. AHADI YETU

Sisi, Mashirika Ya Kijamii Ya Kiafrika ambayo kazi yetu inahusiana na madawa ya kulevya,

Tunajitolea kufanya kazi na Umoja wa Afrika na nchi wanachama kutoka eneo kuhakikisha sauti ya mashirika ya kijamii inasikika katika uundaji wa sheria, sera na hatua zinazoingiliwa na ushahidi kulingana na mikataba na matamko ya kimataifa na maeneo;

Kusaidia jukumu muhimu la Umoja wa Afrika katika kuunda sera za maeneo ambazo zinakubali hatua za msingi za ushahidi, na ambazo zinajitoa kwa nia yao ya kiufundi na kisiasa kuhakikisha matokeo bora kwa wale walioathiriwa na madawa ya kulevya, haswa Mpango wa Utekelezaji wa Umoja wa Afrika juu ya Udhibiti wa Madawa ya Kulevya na Kuzuia Uhalifu (2019-2023);

Pia tunaunga mkono msimamo wa Kawaida wa Umoja wa Afrika juu ya kudhibitiwa kwa Madawa ya kulevya na Upataji wa Usimamizi wa Maumivu,⁹ ambapo lengo la jumla ni kuhakikisha mfumo unaofanya kazi wa kusimamia upatikanaji wa madawa muhimu zilizo na madawa ya kulevya vinavyodhibitiwa kimataifa ambapo lengo la jumla ni kuhakikisha mfumo unaofanya kazi kwa kusimamia upatikanaji wa matumizi ya matibabu na kisayansi, pamoja na utilizaji wa maumivu na mateso, kwa kuhakikisha upeanaji salama na nafuu kwa wagonjwa hao ambao wanazihitaji kama

⁸ <https://www.unsc-eh.org/CEBP-ublic-Fil-es/CEB-2018-2-SoD.pdf>

⁹ <http://www.carmma.org/sites/default/files/PDF-Uploads/African%20Common%20Position%20on%20Controlled%20Substances%20and%20Access%20to%20Pain%20Mgt%20Drugs%20-%20English.pdf>

sehemu ya Usalama wa Afya kwa Wote, huku tukizuia utumizi wa madawa hayo kwa matumizi yasiyo ya matibabu;

Tunatoa Msaada Zaidi kwa Umoja wa Afrika na nchi wanachama kutengeneza sera na mipango inayotegemea ushahidi, na kufanya mapitio sheria zilizopo, ili kuzingatia haki za binadamu, pamoja na mambo mengine, haki za watoto na za wazee na haki ya afya, wakati tukizingatia mwongozo na viwango vinavyohusika vya kimataifa na Afrika;

Tunajitolea kuingiza mikataba na makubaliano ya Umoja wa Afrika katika kazi zetu tukuisaidiwa na nchi zetu wanachama kuhakikisha usawa na ufikiaji mpana na huduma kwa idadi ya watu walioathirika, kwa hivyo hakuna mtu anayeachwa nyuma;

Tunasisitiza Umoja wa Afrika na nchi wanachama wake kutekeleza ahadi zote zilizopo zilizoonyeshwa katika Azimio la Mawaziri la 2019, na kufanya kazi kwa karibu na mashirika ya kijamii juu ya utengenezaji wa data ya kuaminika ya kiwango cha juu na ubora juu ya utumiaji wa madawa ya kulevya na athari zinazohusiana, na vile vile juu ya ufuatiliaji na tathmini ya maswala yanayohusiana na madawa ya kulevya na utekelezaji kamili wa Mpango wa Utekelezaji wa Umoja wa Afrika, na hivyo kutoa onyesho la kweli la maendeleo na changamoto zilizopo kwenye maeneo na kuongoza mwelekeo ambao sera zitachukua;

Tunahimiza watunga sera zetu kushughulikia maswala magumu na ya dharura yanayohusiana na hali ya madawa ya kulevya kwenye maeneo na, kupitia mazungumzo na ufunzaji kuhusu mipaka, kufanya tathmini ya kweli ya majibu ambayo yanaweza kuboresha matokeo kwa mamilioni ya Waafrika - pamoja na, kulingana na makubaliano kuhusu madawa ya kulevya na Umoja wa Mataifa na msimamo wa kawaida wa mfumo wa Umoja wa Mataifa, kuondolewa kwa vikwazo vya jinai kwa makosa ya viwango vya chini, yasiyo ya vurugu yanayohusiana na madawa ya kulevya;

Tunajitolea kuendelea kufanya kazi na UNODC, WHO na Kamati za Mashirika yasiyo ya Kiserikali katika kuangazia kazi yetu kulingana na Azimio la Mawaziri la 2019 na vyombo vyovyote vya sera za madawa ya kulevya za baadaye, na kuomba msaada wa UNODC katika kujenga uwezo wa mashirika ya kijamii katika kushughulikia hali ya madawa ya kulevya ulimwenguni;

Tunasisitiza ombi letu na nia ya kuwa na nafasi kwenye mazungumzo yote ya Umoja wa Afrika na washirika wengine wenye nia kama hiyo kusaidia kuanzisha majukwaa makubwa za mashirika za kijamii ambazo zinaweza kuhakikisha njia za uhusiano ili kupaza sauti zetu, kushiriki na kutoa maoni mikataba na mikataba ya maeneo inayohusiana na madawa ya kulevya.
